

HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA

PROGRAM RADA I RAZVOJA HRVATSKE ENERGETSKE REGULATORNE AGENCIJE ZA 2018. GODINU

Zagreb, prosinac 2017.

SADRŽAJ

Misija	3
Vizija	3
Temeljni ciljevi regulacije energetske djelatnosti	3
Bitne vrijednosti regulacije energetske djelatnosti.....	5
Razvidnost regulatornog djelovanja	5
Regulatorni zadaci	6
Rizici.....	8
1. UVOD	9
2. REGULACIJA ENERGETSKIH DJELATNOSTI	14
2.1. Poslovi vezani uz sektor električne energije.....	16
2.2. Poslovi vezani uz sektor plina	19
2.3. Poslovi vezani uz sektor nafte, naftnih derivata i biogoriva	22
2.4. Poslovi vezani uz sektor toplinske energije	23
2.5. Rad Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača	25
3. SURADNJA HERA-e S DRUGIM TIJELIMA I UDRUGAMA.....	26
4. ZAŠTITA KRAJNJIH KUPACA ENERGIJE	28
5. JAČANJE KAPACITETA HERA-e.....	29
5.1. Ljudski resursi	29
5.2. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura.....	29
5.3. Prostor, imovina, financije.....	30

Misija

Misija Hrvatske energetske regulatorne agencije (HERA) je provedba učinkovite regulacije energetske djelatnosti na teritoriju Republike Hrvatske, izvršavanjem poslova propisanih hrvatskim energetske zakonodavstvom kao i zakonodavstvom Europske unije.

HERA podupire ekonomski održivo, razvidno i učinkovito obavljanje energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj, u kontekstu temeljnih načela europske energetske politike, dugoročne sigurnosti opskrbe energijom te ostvarivanja dobrobiti za krajnje kupce putem troškovno utemeljenih i mehanizmom konkurentnog tržišta postignutih cijena energije, veće mogućnosti izbora i visoke kvalitete pruženih usluga.

HERA teži pravovremenoj i obostrano uvažavajućoj komunikaciji s energetske subjektima, krajnjim kupcima, udrugama potrošača, zainteresiranom javnošću, interesnim skupinama, stručnim asocijacijama iz područja energetike kao i s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i Europske unije te međunarodnim asocijacijama energetske regulatornih tijela.

HERA u svom djelovanju promiče načela nepristranosti, otvorenosti, stručne izvrsnosti, etičnosti i odgovornosti.

Podupirući provedbu temeljnih načela europske energetske politike, HERA doprinosi djelotvornom funkcioniranju unutarnjeg tržišta električne energije i plina u Europskoj uniji. HERA prati funkcioniranje tržišta električne energije i tržišta plina kao i sektora toplinske energije te izvješćuje Hrvatski sabor o zapažanjima koja su značajna za razvoj domaćeg energetskeg tržišta i javnih usluga u energetskeg sektoru.

Vizija

HERA je neovisan, stručan i objektivan nacionalni regulator energetske djelatnosti, poznat po razvidnosti, otvorenosti, visokoj učinkovitosti obavljanja regulatornih poslova i pravovremenom donošenju odluka iz domene svoje odgovornosti. Takva pozicija HERA-e doprinosi razvoju i održivosti energetskeg sustava, s ciljem:

- zaštite potrošača od rizika značajnijih poremećaja u opskrbi energijom,
- sprječavanja monopolističkog djelovanja i
- troškovno utemeljenih i mehanizmom konkurentnog tržišta postignutih cijena energije.

Temeljni ciljevi regulacije energetskeg djelatnosti

Regulacija energetskeg djelatnosti u Republici Hrvatskoj utemeljena je 2001. godine donošenjem Zakona o regulaciji energetskeg djelatnosti ("Narodne novine", broj 68/01).

Prethodno navedenim Zakonom osnovano je Vijeće za regulaciju energetskeg djelatnosti (pravni prednik HERA-e), kao neovisna pravna osoba sa sjedištem u Zagrebu. Vijeće za regulaciju energetskeg djelatnosti osnovano je radi obavljanja poslova izdavanja dozvola za obavljanje energetskeg djelatnosti, poslova osiguravanja preglednog i nepristranog djelovanja tržišta energije, poslova osiguravanja preglednog i nepristranog obavljanja energetskeg djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, obavljanja poslova u vezi s reguliranjem cijena energije koje se obračunavaju na podlozi tarifnih sustava te obavljanja i drugih poslova koji su mu stavljeni u djelokrug Zakonom o energiji i zakonima kojima se uređuje obavljanje energetskeg djelatnosti na tržištu ili kao javnih usluga. Uz Zakon o regulaciji energetskeg djelatnosti, 2001. godine donijeta su još četiri energetska zakona te je na taj način hrvatsko energetskeg zakonodavstvo usklađeno s odredbama Prvog paketa energetskeg propisa Europske unije.

Temeljem odredbi energetske zakonodavstva Europske unije, Republika Hrvatska je bila obavezna uspostaviti nacionalno regulatorno tijelo s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti.

Kao rezultat usklađivanja hrvatskog energetske zakonodavstva s Drugim paketom energetske propisa Europske unije, Republika Hrvatska je osnovala HERA-u, koja je univerzalni pravni slijednik Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti. HERA je započela s radom 2005. godine. Sadašnji rad HERA-e, kao samostalne, neovisne i neprofitne pravne osobe s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti, temelji se na odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 120/12) (Zakon) i drugih energetske zakona.

Kao rezultat usklađivanja hrvatskog energetske zakonodavstva s Trećim paketom energetske propisa Europske unije, posebice Trećeg paketa energetske propisa Europske unije koji propisuju nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela (Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC) HERA-i su u razdoblju 2012.-2015. dodijeljene nove značajne ovlasti i poslovi.

Za sagledavanje politike Europske unije, glede nadležnosti i standardnih pravila djelovanja neovisnih nacionalnih energetske regulatornih tijela u državama članicama, bitan je EU dokument:

"Commission staff working paper, Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas – The Regulatory Authorities".

Zakonom su definirani temeljni ciljevi regulacije energetske djelatnosti:

- osiguranje objektivnosti, transparentnosti i nepristranosti u obavljanju energetske djelatnosti,
- brigu o provedbi načela reguliranog pristupa mreži/sustavu,
- donošenje metodologija za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki u tarifnim sustavima,
- uspostavljanje učinkovitog tržišta energije i tržišnog natjecanja,
- zaštitu kupaca energije i energetske subjekata.

U svom radu HERA primjenjuje:

- Zakon o energiji ("Narodne novine", broj 120/12, 14/14 i 102/15),
- Zakon o tržištu električne energije ("Narodne novine", broj 22/13 i 102/15),
- Zakon o tržištu plina ("Narodne novine", broj 28/13, 14/14 i 16/17),
- Zakon o tržištu toplinske energije ("Narodne novine", broj 80/13 i 14/14),
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata ("Narodne novine", broj 19/14 i 73/17),
- Zakon o biogorivima za prijevoz ("Narodne novine", broj 65/09, 145/10, 26/11, 144/12 i 14/14),
- Zakon o energetske učinkovitosti ("Narodne novine", broj 127/14),
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji ("Narodne novine", broj 100/15 i 123/16),
- Strategiju energetske razvoja Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 130/09).

Za rad HERA-e bitni su i energetske propisi Europske unije, koji uz direktive i uredbe iz važećeg Trećeg paketa energetske propisa Europske unije sadržavaju i pravila za mreže u sektoru električne energije i plina. Sadržaj predmetnih direktiva prenesen je u hrvatsko energetske zakonodavstvo, a pravila za mreže koje su uredbe izravno se primjenjuju u državama članicama Europske unije.

Bitne vrijednosti regulacije energetske djelatnosti

Bitne vrijednosti regulacije energetske djelatnosti koje provodi HERA su:

- neovisnost,
- nepristranost i objektivnost,
- razvidnost regulatornog djelovanja,
- pravovremenost pri donošenju odluka,
- otvorenost prema svim stranama u postupcima,
- stručnost i specijaliziranost radnika HERA-e,
- izvrsnost u obavljanju regulatornih poslova temeljem primjene najbolje regulatorne prakse.

Razvidnost regulatornog djelovanja

U cilju razvidnosti pokazatelja učinka provedbe temeljnih ciljeva regulacije energetske djelatnosti, kao i pokazatelja poslovanja, HERA:

- donosi metodologije tarifnih sustava za električnu energiju, prirodni plin i toplinsku energiju,
- donosi iznose tarifnih stavki za električnu energiju, prirodni plin i toplinsku energiju,
- donosi propise za čije je donošenje ovlaštena energetskim zakonima,
- provodi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja propisa i metodologija, a koji su određeni zakonima u energetskom sektoru,
- vodi i na svojim internetskim stranicama objavljuje Zbirni pregled Registra dozvola za obavljanje energetske djelatnosti,
- vodi i na svojim internetskim stranicama objavljuje Registar kupaca toplinske energije,
- na svojim internetskim stranicama ima aplikaciju iPLIN - Informator za kupce plina iz kategorije kućanstvo koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge (koji u naravi predstavlja kalkulator za izračun cijene plina),
- na svojim internetskim stranicama ima Tarifni kalkulator za električnu energiju – služi za usporedbu cijena električne energije za krajnje kupce iz kategorije kućanstva, a usporedno prikazuje ponude pojedinih opskrbljivača električne energije te informira krajnje kupce o opskrbljivačima, cijenama i relevantnom zakonskom okviru,
- putem svojih internetskih stranica daje informacije kupcima električne energije iz kategorije kućanstvo,
- putem svojih internetskih stranica informira o ulozi HERA-e u sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije,
- putem svojih internetskih stranica daje informacije tržišnim sudionicima potrebne za provedbu Uredbe (EU) 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Tekst značajan za EGP) (SL L 326, 8.12.2011.) (u daljnjem tekstu: REMIT),
- na svojim internetskim stranicama objavljuje Godišnja izvješća podnesena Hrvatskom saboru koja sadrže informacije o poduzetim aktivnostima i postignutim rezultatima vezano za djelokrug poslova HERA-e, rezultate praćenja izvršenja obveza energetske subjekata prema Zakonu, Zakonu o energiji i drugim zakonima kojima se uređuju pojedina tržišta energije, analizu stanja energetskog sektora s pregledom razvoja energetskog tržišta i javnih usluga u energetskom sektoru Republike Hrvatske i Izvješće o ostvarenju proračuna HERA-e,
- putem svojih internetskih stranica objavljuje dokumente HERA-e (tarifne sustave, mišljenja, odluke, rješenja i zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća HERA-e),

- putem svojih internetskih stranica daje podatke o glavnoj transportnoj infrastrukturi koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju, s desetogodišnjom projekcijom razvoja transportnog sustava, a na temelju odobrenog Desetogodišnjeg plana razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske,
- na svojim internetskim stranicama daje podatke o javnoj nabavi (sprječavanje sukoba interesa, pregled ugovora o javnoj nabavi, Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, Plan nabave i postupke nabave),
- na svojim internetskim stranicama objavljuje proračun HERA-e za tekuću godinu,
- na svojim internetskim stranicama objavljuje Program rada i razvoja HERA-e za tekuću godinu,
- priprema i na svojim internetskim stranicama daje odgovore na česta pitanja za kupce toplinske energije.

Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", broj 25/13 i 85/15), HERA omogućava pristup informacijama koje posjeduje, kojima raspolaže ili koje nadzire:

- na svojim internetskim stranicama,
- pisanim putem, podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama (na adresu elektroničke pošte, poštom upućenom na adresu sjedišta HERA-e ili telefaksom),
- usmenim putem, podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama (telefonom ili osobno na zapisnik, službeniku za informiranje).

Za pristup informacijama koriste se Obrazac zahtjeva za pristup informacijama, Obrazac zahtjeva za dopunu ili ispravak informacije i Obrazac zahtjeva za ponovnu uporabu informacija.

Regulatorni zadaci

U okviru procesa stvaranja zajedničkog unutarnjeg tržišta energije na razini Europske unije kreiraju se dodatne zadaće i obaveze nacionalnih regulatornih tijela država članica vezano uz nadzor nacionalnih energetske tržišta i prekograničnog trgovanja energijom, u suradnji s nacionalnim regulatorima na regionalnoj razini i šire te u suradnji s Agencijom za suradnju energetskih regulatora (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) (u daljnjem tekstu: ACER).

Pravila zabrane malverzacija koje utječu na veleprodajna tržišta energije uspostavljena su REMIT-om 2011. godine. Uspostavljena pravila u skladu su s pravilima koja se primjenjuju na financijskim tržištima te su usmjerena na pravilno funkcioniranje veleprodajnih tržišta energije, vodeći pritom računa o njihovim posebnim značajkama. REMIT omogućava nadzor veleprodajnih tržišta energije, koji u konačnici provodi ACER surađujući s nacionalnim regulatornim tijelima. Nacionalna regulatorna tijela dužna su nadgledati veleprodajna tržišta električne energije i prirodnog plina, pri čemu je nužna suradnja nacionalnih regulatornih tijela iz više država članica EU. Sve uočene nepravilnosti nacionalna regulatorna tijela moraju prijaviti ACER-u.

Novi paket energetskih propisa EU pod nazivom 'Čista energija za sve Europljane' (engl. *Clean Energy for All Europeans*), nazvan još i Zimski paket (engl. *Winter Package*), nalazi se u procesu donošenja.

Zimski paket implicirat će nove obaveze za nacionalna regulatorna tijela, kao na primjer:

- Nacionalna regulatorna tijela nastaviti će djelovati s ciljem poboljšavanja tržišnih uvjeta i osiguravanja okvira za tržišno natjecanje na veleprodajnom i maloprodajnom tržištu energije te na tržištima energije uravnoteženja i tržištima pomoćnih usluga. I dalje će bitna zadaća biti olakšavanje ulaska novim sudionicima na tržišta energije. Zbog rastućeg broja sudionika na tržištu, može se očekivati da će se izmjenama energetskih propisa EU odrediti određene ovlasti nacionalnih regulatornih tijela i nad novim sudionicima na tržištu, kao što su to agregatori, proizvođači/potrošači energije (engl. *prosumers*) i lokalne energetske zajednice, a ne, kao do sada, samo nad energetskim subjektima.

- Obnovljivi izvori energije postaju sve konkurentniji zahvaljujući tehnološkom razvoju. Stoga će u budućnosti doći do njihovog uključivanja na tržište po tržišnim kriterijima, što će utjecati na strukturu tržišta.
- Nacionalna regulatorna tijela nadgledat će poslovanje operatora distribucijskih sustava koji će utjecati na stvaranje preduvjeta za učinkovito funkcioniranje tržišta u tehničkom smislu. Zbog tog razloga operatori distribucijskih sustava moraju biti neutralni u odnosu na sve druge sudionike na tržištu i moraju aktivno surađivati s operatorima prijenosnih/transportnih sustava. Načelno, neutralni operator distribucijskog sustava ne može biti vlasnik postrojenja za skladištenje energije niti upravljati njima.
- Kod planiranja razvoja elektroenergetskih mreža i plinskih sustava potrebna je intenzivna suradnja operatora distribucijskih i prijenosnih/transportnih sustava, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini. Operatori distribucijskih sustava imat će novu ulogu na tržištu električne energije budući da se od njih očekuje da stvaraju preduvjete za aktivno uključivanje malih proizvođača/potrošača energije na tržište.
- Stvaranjem zajedničkog energetskeg tržišta pojedini operatori prijenosnog/transportnog sustava počinju širiti svoje poslovanje i na susjedne države te tako postaju nadnacionalni što zahtjeva prilagodbe regulatornog nadzora.
- Za razvoj unutarnjeg tržišta energije bitna je suradnja operatora distribucijskih i prijenosnih/transportnih sustava što je prepoznato i na europskoj razini. Predviđa se stvaranje europske mreže operatora distribucijskih sustava, po uzoru na organizacije za suradnju operatora transportnih odnosno prijenosnih sustava.
- Zimski paket predviđa stvaranje regionalnih energetskeg tržišta za koja će trebati osigurati nadzor nacionalnih regulatornih tijela i ACER-a. Zbog geografskog položaja Republike Hrvatske, HERA surađuje i s nacionalnim regulatornim tijelima susjednih država koje još nisu članice Europske unije, ali kao ugovorne strane Energetske zajednice postupno primjenjuju energetske zakonodavstvo EU.
- Nadalje, Zimski paket predviđa uvođenje novih pravila za mreže (engl. *Network Codes*) na razini Europske unije, u područjima koja do sada nisu bila obuhvaćena. Nadgledanje primjene tih pravila vjerojatno će ostati u nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela u suradnji s ACER-om.
- Očekuje se daljnji rast broja podataka koje nacionalna regulatorna tijela trebaju obraditi s ciljem praćenja i analize funkcioniranja tržišta energije. Stoga nacionalna regulatorna tijela trebaju razvijati informatičke sustave prikupljanja, obrade i arhiviranja podataka. S tim povezano, nacionalna regulatorna tijela trebaju zapošljavati nove djelatnike, ali i dodatno educirati djelatnike koji trebaju biti osposobljeni za provedbu analize prikupljenih informacija i za detektiranje anomalija i malverzacija na tržištu.
- Nacionalna regulatorna tijela morat će posvetiti veliku pažnju problematici internetske odnosno informatičke sigurnosti, budući da velike količine osjetljivih i povjerljivih informacija (koje dobivaju od energetskeg subjekata i koje koriste pri analizi i izradi izvješća) impliciraju mogućnost nastupanja rizika od internetskog kriminala. Polazeći od važnosti operatora sustava za funkcioniranje tržišta, nacionalna regulatorna tijela će prilikom odobravanja desetogodišnjih planova razvoja sustava trebati uzimati u obzir ulaganja operatora sustava u informatičku opremu i sustave zaštite podataka, vodeći računa o potrebi održavanja sigurnosti na visokoj razini uz najmanje moguće troškove.
- Nacionalna regulatorna tijela trebat će, pri određivanju regulatornih poticaja, sagledati sve čimbenike razvoja tržišta, kao i nova tehnološka i sistemska rješenja (implementacija pametnih brojlara, razvoj pametnih mreža i novi koncepti skladištenja energije).
- Nacionalna regulatorna tijela će i nadalje djelovati s ciljem stvaranja poticajnog okvira za uključivanje novih sudionika na tržište, kao i zaštite prava onih subjekata koji se mogu smatrati slabijom stranom na tržištu.

- Zaštita kupaca energije ulazi u fokus energetske politike. Jači naglasak stavlja se na zaštitu kupaca i na aktivno uključivanje kupaca na tržište. Kupci bi trebali imati mogućnost promjene opskrbljivača u kratkom roku, a računi za potrošenu energiju trebali bi biti jednostavni i razumljivi. Nacionalna regulatorna tijela nastaviti će djelovati s ciljem povećanja kvalitete usluga pruženih kupcima, poboljšanja komunikacije opskrbljivača i kupaca te poticanja kupaca da se aktivno uključe na tržište energije.

Rizici

Dosadašnji razvoj sustava regulacije energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj ukazuje na kontinuirano povećanje opsega poslova HERA-e. Postoji i rizik ugrožavanja neovisnosti HERA-e u skladu sa zahtjevima državne uprave, zbog nedovoljnog razumijevanja uloge neovisnog regulatora energetske djelatnosti.

Sukladno energetskej regulativi Europske unije, HERA kao regulatorno tijelo nadležno za regulaciju energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj mora imati adekvatne resurse za izvršavanje svojih zadaća. Nacionalno regulatorno tijelo je neovisno u izvršavanju svoje financijske i kadrovske funkcije. S obzirom na veliki obujam poslova koji su HERA-i dodijeljeni posljednjih godina, javlja se rizik nedovoljne kadrovske ekipiranosti HERA-e u svrhu realizacije ciljeva regulacije energetske djelatnosti na učinkovit, razvidan i dugoročno održiv način.

Zbog velikog povećanja obujma regulatornih poslova propisanih energetske zakonima, HERA treba zaposliti nove visokostručne radnike, s prethodnim radnim iskustvom iz područja energetike i srodnih područja. Za provedbu regulatornih poslova nužna su specijalistička regulatorna znanja koja se ne stječu redovitim školovanjem na sveučilištima već usavršavanjem na međunarodnim edukacijskim regulatornim programima.

Izazove u razvoju hrvatske regulacije energetske djelatnosti predstavljaju:

- proces integriranja nacionalnih tržišta električne energije i prirodnog plina u jedinstveno unutrašnje tržište Europske unije,
- stvaranje preduvjeta za dugoročno održivi energetski razvoj (s odgovarajućim utjecajem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti),
- aktiviranje kupaca energije kao odgovornih čimbenika tržišta energije.

1. UVOD

Prema članku 27. stavku 4. Zakona Upravno vijeće donosi program rada i razvoja HERA-e te nadzire njegovo izvršavanje.

HERA je samostalna, neovisna i neprofitna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti. HERA je osnovana Zakonom, a osnivač HERA-e je Republika Hrvatska. Osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. HERA za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru kojemu je dužna jedanput godišnje podnijeti izvješće o svom radu, a osobito o:

- rezultatima praćenja izvršenja obveza energetske djelatnosti iz energetske zakonodavstva,
- ostvarenju proračuna HERA-e za prethodnu godinu,
- analizi energetske djelatnosti,
- zapažanjima koja su značajna za razvoj energetske djelatnosti i javnih usluga u energetske djelatnosti sektoru,
- provođenju pravno obvezujućih odluka ACER-a i Europske komisije.

Stručnost, autoritet i neovisnost HERA-e u radu i odlučivanju bitne su pretpostavke pravilnog funkcioniranja regulacije energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Učinkovita regulacija korektiv je prirodnih monopola, faktor stabilnosti i predvidivosti poslovanja reguliranih subjekata i investitora u energetici. U tom kontekstu, nakon što je Republika Hrvatska pristupila Europskoj uniji, horizont djelovanja i obveza HERA-e prošireni su na jedinstveno europsko tržište energije.

HERA-a je u svome radu usmjerena na regulaciju koja se provodi u dijelu koji se odnosi na regulirane energetske djelatnosti i u dijelu koji se odnosi na tržišne energetske djelatnosti. U reguliranju energetske djelatnosti, a naročito energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, HERA potiče načela objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti.

Regulacijom energetske djelatnosti promiče se:

- učinkovito i racionalno korištenje energije,
- poduzetništvo u području energetike,
- investiranje u energetske djelatnosti sektor,
- zaštita okoliša.

HERA će i u 2018. provoditi energetske zakone koji su doneseni u razdoblju 2012.-2015., a kojima je Republika Hrvatska uskladila svoje zakonodavstvo s Trećim paketom energetske zakonodavstva Europske unije. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju intenzivirani su procesi integriranja hrvatskih tržišta električne energije i plina u interna tržišta električne energije i plina Europske unije. Energetske zakone odredili su zadaće HERA-e u kontekstu osiguravanja razvoja i nadzora funkcioniranja liberaliziranog tržišta energije.

HERA će tijekom 2018. biti usmjerena na provedbu ekonomske regulacije s ciljem osiguravanja uspješnog poslovanja reguliranih energetske djelatnosti subjekata, te na praćenje njihovog poslovanja. HERA će nastaviti s aktivnostima poboljšanja, te daljnjeg razvoja regulatornog okruženja hrvatske energetske djelatnosti sektora.

HERA će u 2018. intenzivirati organiziranu komunikaciju sa stručnom i zainteresiranom javnošću, kao i komunikaciju s kupcima energije na liberaliziranim tržištima električne energije i prirodnog plina te na tržištu toplinske energije. Posebna će pažnja u tom kontekstu biti posvećena informiranju i zaštiti kupaca iz kategorije kućanstva, pa će, stoga, HERA osigurati stalnu komunikaciju s kupcima.

HERA će u svom radu poticati:

- uspostavljanje učinkovitog tržišta električne energije i plina te tržišno natjecanje,

- sigurnost opskrbe energijom,
- primjenu mjera energetske učinkovitosti,
- što veći udio obnovljivih izvora energije,
- objektivnost, razvidnost i nepristranost u obavljanju energetske djelatnosti,
- provedbu načela reguliranog pristupa mreži/sustavu,
- aktivnosti za zaštitu energetske subjekata,
- aktivnosti za zaštitu kupaca energije.

HERA će u 2018. obavljati sljedeće temeljne poslove:

- izdavati, produžavati i prenositi dozvole za obavljanje energetske djelatnosti,
- nadzirati obavljanje energetske djelatnosti,
- nadzirati provedbu odredbi o razdvajanju djelatnosti,
- nadzirati odvojenost vođenja poslovnih knjiga,
- nadzirati poštivanje zabrane subvencija između energetske djelatnosti,
- nadzirati rad operatora tržišta energije glede poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti,
- davati suglasnosti na opće akte organiziranja tržišta električne energije i opće akte organiziranja tržišta plina odnosno na eventualne izmjene i dopune navedenih općih akata,
- izdavati rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije,
- nadzirati povlaštene proizvođače električne energije u ispunjavanju uvjeta korištenja proizvodnog postrojenja sukladno izdanim rješenjima o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije,
- utvrđivati ostvarenu ukupnu godišnju učinkovitost i uštedu primarne energije kogeneracijskih postrojenja za koja su povlaštene proizvođači stekli status povlaštenog proizvođača,
- donositi metodologije tarifnih sustava odnosno eventualne izmjene i dopune metodologija tarifnih sustava,
- donositi ili odobravati cijene, iznose tarifnih stavki i naknada u skladu s metodologijama, odnosno tarifnim sustavima,
- odobravati planove investicija, razvoja i izgradnje sustava,
- nadzirati usklađenosti planova investicija, razvoja i izgradnje operatora prijenosnog sustava i operatora transportnog sustava s razvojnim planovima Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (European Network of Transmission System Operators for Electricity) i Europske mreže operatora transportnih sustava za prirodni plin (European Network of Transmission System Operators for Gas),
- nadzirati operatora prijenosnog, transportnog i distribucijskog sustava, drugog energetske subjekta ili korisnika sustava u pridržavanju obveza propisanih Zakonom, Uredbom (EZ) 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1228/2003 (SL L 211, 14.8.2009.) (Uredba (EZ) 714/2009) i Uredbom (EZ) 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1775/2005 (SL L 211, 14.8.2009.), (Uredba (EZ) 715/2009),
- surađivati s regulatornim tijelima država članica Europske unije i susjednih država te ACER-om u pogledu prekograničnih pitanja,
- surađivati s regulatornim i drugim tijelima u okviru Energetske zajednice u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Ugovora o Energetskoj zajednici,

- provoditi pravno obvezujuće odluke ACER-a i Europske komisije,
- podnijeti izvješće Hrvatskome saboru za 2017. godinu,
- donijeti opće akte odnosno eventualne izmjene i dopune općih akata za čije je donošenje obvezana energetske zakonima,
- nadzirati kvalitetu opskrbe energijom,
- nadzirati razvidnost funkcioniranja tržišta energije,
- nadzirati stupanj otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu energije i u opskrbi kupaca,
- nadzirati ograničavajuće ugovore, a posebno ugovore kojima se ograničava broj opskrbljivača,
- nadzirati slobodu ugovaranja u pogledu ugovora o opskrbi s mogućnošću prekida, te dugoročnih ugovora, pod uvjetom da su u skladu s pravom i politikom Europske unije,
- nadzirati vrijeme koje operatori prijenosnih, odnosno transportnih i distribucijskih sustava trebaju za izvođenje priključaka i popravaka,
- pružati pomoć, zajedno s drugim mjerodavnim tijelima u osiguranju primjene učinkovitih i propisanih mjera za zaštitu kupaca energije,
- objaviti preporuke vezane za cijene opskrbe energijom koja se obavlja kao javna usluga,
- osigurati kupcima pravo na pristup podacima o vlastitoj potrošnji energije,
- nadzirati povjerljivost podataka kupaca o potrošnji energije,
- certificirati operatora transportnog sustava,
- nadzirati primjene propisanih kriterija za utvrđivanje pristupa sustavu skladišta plina,
- pratiti provedbu mjera koje propisuje Vlada Republike Hrvatske za slučaj kriznih situacija,
- poticati usklađenja razmjene podataka u najvažnijim tržišnim procesima na regionalnoj razini,
- nadzirati objektivne, razvidne i nepristrane uvjete pristupa sustavu,
- donositi ili dati suglasnost na metodologije za uravnoteženje sustava i eventualne izmjene i dopune tih metodologija te dati mišljenja i suglasnost na opće akte vezane za pružanje pomoćnih usluga i uravnoteženje sustava i eventualne izmjene i dopune tih općih akata,
- dati suglasnost na opće akte vezane za prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima, odnosno spojnim plinovodima te predložiti pokretanje postupka za izmjenu tih pravila,
- nadzirati prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima, odnosno spojnim plinovodima,
- davati vjerodostojno tumačenje općih akata koje donosi HERA,
- davati mišljenja na prijedloge propisa za koje je HERA ovlaštena energetske zakonima,
- javno objavljivati metodologije, odnosno tarifne sustave,
- operatora prijenosnog sustava ustrojenog kao neovisni operator prijenosa (ITO):
  - nadzirati radi otklanjanja mogućnosti diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta;
  - nadzirati komunikacije između ITO-a i vertikalno integriranog subjekta kako bi se osiguralo da ITO djeluje u skladu sa svojim obvezama;
  - djelovati u svojstvu tijela za rješavanje sporova između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a u pogledu prigovora upućenih u skladu s člankom 20. Zakona;
  - nadzirati komercijalne i financijske odnose uključujući i pozajmice između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a;

- odobravati sve komercijalne i financijske ugovore između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a te provjeravati jesu li isti sklopljeni u skladu s tržišnim uvjetima;
  - pratiti pojavu diskriminirajućeg ponašanja i po obavijesti osobe nadležne za nadzor provedbe programa usklađenosti operatera zahtijevati očitovanje vertikalno integriranog subjekta koje treba uključivati dokaze da nije došlo do diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta;
  - provoditi najavljene i nenajavljene istrage i nadzor na lokacijama vertikalno integriranog subjekta i ITO-a;
  - dodijeliti sve ili pojedine zadatke operatora prijenosnog sustava neovisnom operatoru sustava ISO određenom u skladu sa zakonom koji uređuje tržište električne energije ako operator prijenosnog sustava neprestano krši svoje obveze, osobito ako dođe do ponovnog diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta,
- nadzirati vlasnički razdvojenog operatora transportnog sustava, sukladno odredbama Zakona o tržištu plina,
  - donositi obvezujuće odluke energetske subjektima, iz svoje nadležnosti, u skladu s odredbama energetske zakona,
  - nadzirati funkcioniranje tržišta energije te donositi odluke, kao i određivati potrebne i primjerene mjere za promicanje učinkovitog tržišnog natjecanja i osiguranje pravilnog funkcioniranja tržišta,
  - omogućiti registraciju sudionika na tržištu te u suradnji s regulatornim tijelima država članica Europske unije, susjednih država i ACER-om sudjelovati u nadzoru veleprodajnih tržišta električne energije i plina, u skladu s obvezom provedbe REMIT-a,
  - zahtijevati od energetskih subjekata podatke, posebice one potrebne za ispunjenje njihovih obveza po pitanju obavljanja energetskih djelatnosti, uključujući i obrazloženja odbijanja zahtjeva za pristup mreži, te druge podatke o mjerama potrebnim za pojačanje mreže,
  - utvrđivati činjenice i davati odgovarajuće upute pri rješavanju sporova u povodu prigovora na rad operatora sustava, podnesenih sukladno članku 20. stavku 1. Zakona, kao i prigovore na prijedloge metodologija sukladno članku 20. stavku 3. Zakona,
  - pokretati prekršajni postupak zbog neispunjavanja obveza propisanih Zakonom ili drugih pravno obvezujućih odluka HERA-e ili ACER-a.

HERA je započela aktivnosti na implementaciji novih propisa Europske unije kojima je cilj konačna uspostava funkcionirajućeg tržišta energije Europske unije i njegovog efikasnog nadzora. U narednom razdoblju izazov za resurse HERA-e predstavljat će implementacija:

- Uredbe REMIT kojom se sprječava trgovanje na temelju povlaštenih informacija i manipulacija tržištem. HERA je na razini Europske unije ostvarila aktivnu suradnju s ACER-om te s regulatornim tijelima Slovenije, Mađarske i Austrije u sklopu priprema za nadzor veleprodajnog tržišta na regionalnoj razini. Regulatorna suradnja smatra se ključnim elementom REMIT-a. Stoga će ACER nastaviti suradnju s nacionalnim energetske regulatornim tijelima s nadležnostima za provedbu nadzora tržišta na nacionalnoj razini.
- Obvezujućih operativnih pravila za mreže (*Network Codes*) koja na jedinstveni način reguliraju funkcioniranje unutrašnjih tržišta električne energije i prirodnog plina.
- Novog pristupa integraciji obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije.
- Praćenja trendova od utjecaja na energetske sektor.

Na razini Europske unije mogu se javiti izazovi u vezi promjenljive uloge operatora distribucijskih sustava, promjena stanja u proizvodnji električne energije zbog rastućeg udjela obnovljivih izvora energije, jačanja uloge i zaštite potrošača te maloprodajnog tržišta. U cilju što učinkovitijeg djelovanja HERA-e, a polazeći od

značajnog povećanja njezinih nadležnosti i slijedno tome nužnog povećanja broja radnika, potreban je daljnji organizacijski razvoj HERA-e.

Temeljne odrednice Programa rada i razvoja HERA-e za 2018. obrađene su u nastavku kako slijedi:

- regulacija energetske djelatnosti,
- suradnja HERA-e s drugim tijelima i udrugama,
- zaštita krajnjih kupaca energije,
- jačanje kapaciteta HERA-e.

2. REGULACIJA ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Sukladno odredbama Zakona o energiji i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, jedan od osnovnih poslova HERA-e je izdavanje, produženje i prijenos dozvola za obavljanje energetske djelatnosti. Zakonom o energiji ("Narodne novine", broj 120/12, 14/14 i 102/15) izmijenjene su odredbe vezane za obavljanje energetske djelatnosti te odredbe vezane uz sadržaj pravilnika kojim se propisuju uvjeti za obavljanje energetske djelatnosti, razdoblje za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, kao i oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih dozvola. Navedena materija uređena je Pravilnikom o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 88/15 i 114/15).

Nadalje, bitan preduvjet za regulaciju energetske djelatnosti i ispravnu primjenu tarifnih metodologija predstavljaju odredbe o pravnom i računovodstvenom razdvajanju energetske djelatnosti. Zakonom o energiji HERA-i je propisana obveza utvrđivanja načina i postupka vođenja razdvojenog računovodstva te je HERA 15. srpnja 2014. donijela Odluku o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetske subjekata ("Narodne novine", broj 86/14), a 31. kolovoza 2016. Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetske subjekata ("Narodne novine", broj 81/16). Na temelju predmetne Odluke u 2018. će se pratiti poslovni događaji energetske subjekata te način i postupak vođenja razdvojenog računovodstva, razdvojenog praćenja poslovnih događaja, pravila za posebno i odvojeno vođenje poslovnih knjiga, razdvajanje računa imovine, obveza, prihoda i rashoda te forma, sadržaj i dostava financijskih izvještaja energetske subjekata za potrebe regulacije energetske djelatnosti.

Važećim zakonskim paketom, usklađenim s odredbama Trećeg paketa energetske propisa Europske unije, propisano je da HERA donosi odluke o iznosima tarifnih stavki, i to po zahtjevu energetske subjekta ili samostalno. Zakonom o energiji i Zakonom bitno je promijenjena uloga HERA-e u pogledu određivanja cijena, odnosno iznosa tarifnih stavki, za regulirane energetske djelatnosti. U tom će smislu HERA donositi i javno objavljivati odluke o iznosima tarifnih stavki.

Zakonom o energetske učinkovitosti ("Narodne novine", broj 127/14) propisane su značajne obveze HERA-e. Između ostalog HERA treba provoditi nadzor nad obvezama opskrbljivača energije u svezi s dostavom informacija o obračunu električne energije, toplinske energije, odnosno plina te prethodnoj potrošnji krajnjeg kupca energije. HERA će provoditi nadzor nad obvezama distributera energije koji trebaju osigurati da, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, financijski opravdano i razmjerno s obzirom na potencijalne uštede energije, krajnjim kupcima energije u kućanstvima budu pribavljena pojedinačna brojila.

Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji ("Narodne novine", broj 100/15 i 123/16) jasno je uređio dužnosti i poslove HERA-e u pogledu povlaštenih proizvođača električne energije, a koje su prethodno bile uređene prvenstveno na razini podzakonskih akata. Navedenim zakonom, jasno su određene dužnosti HERA-e u odnosu na stjecanje statusa povlaštenog proizvođača, nadzora njihova rada, te ostvarivanja zadanih uvjeta korištenja postrojenja, odnosno učinkovitosti kogeneracijskih postrojenja.

HERA će se u 2018. naročito usredotočiti na:

- provođenje postupaka za donošenje i javnu objavu odluka o iznosima tarifnih stavki,
- nadzor primjene metodologija i propisanih naknada,
- poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu operatora tržišta energije,
- nadzor razvidnosti funkcioniranja tržišta električne energije i tržišta plina,
- nadzor stupnja otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu električne energije i tržištu plina, te u opskrbi kupaca energije,
- nadzor ograničavajućih ugovora, a posebno ugovora kojima se ograničava broj opskrbljivača,

- vođenje postupaka izdavanja, produženja, prijenosa i prestanka važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti,
- nadzor provođenja odredbi o razdvajanju poslovnih knjiga i odvojenom sastavljanju financijskih izvještaja za svaku energetske djelatnost posebno i odvojeno od drugih djelatnosti, odnosno nadzor nad provedbom Odluke o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetske subjekata,
- provedbu obveza vezanih uz povlaštene proizvođače električne energije.

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Vođenje postupaka izdavanja, produženja, prijenosa i prestanka važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti	Osiguravanje zakonodavne utemeljenosti obavljanja energetske djelatnosti	Q1-Q4/2018.
2.	Nadzor provođenja odredbi o razdvajanju poslovnih knjiga i odvojenom sastavljanju financijskih izvještaja za svaku energetske djelatnost posebno i odvojeno od drugih djelatnosti odnosno nadzor nad provedbom Odluke o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetske subjekata	Razvidno poslovanje energetske subjekata s ciljem sprečavanja unakrsnog subvencioniranja između energetske djelatnosti te energetske i drugih djelatnosti	Q1-Q4/2018.
3.	Provedba obveza vezanih uz povlaštene proizvođače električne energije	Proizvodnja električne energije i toplinske energije u skladu s propisanim uvjetima za ostvarivanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije	Q1-Q4/2018.
4.	Provođenje postupaka za donošenje i javnu objavu odluka o iznosima tarifnih stavki	Razvidnost postupanja sudionika u postupku donošenja odluka o iznosima tarifnih stavki i zaštita kupaca	Q1-Q4/2018.
5.	Nadzor primjene metodologija i propisanih naknada, poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu operatora tržišta energije, nadzor razvidnosti funkcioniranja tržišta električne energije i tržišta plina, nadzor stupnja otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu električne energije i tržištu plina, te u opskrbi kupaca energije, nadzor ograničavajućih ugovora, a posebno ugovora kojima se ograničava broj opskrbljivača	Razvidna i učinkovita organizacija i funkcioniranje tržišta električne energije i tržišta plina te pravilno i razvidno postupanje operatora tržišta energije i sudionika na tržištu električne energije i tržištu plina	Q1-Q4/2018.

2.1. Poslovi vezani uz sektor električne energije

HERA regulira djelatnosti prijenosa električne energije, distribucije električne energije i zajamčene opskrbe električnom energijom, te donosi ili daje suglasnosti na podzakonske propise u sektoru električne energije i nadzire tržište električne energije.

U sektoru električne energije, odnosno glede uvjeta i načina obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, HERA će:

- pratiti i nadzirati funkcioniranje tržišta električne energije,
- dati odobrenje/suglasnost na desetogodišnje planove razvoja prijenosne i distribucijske mreže te pratiti njihovu provedbu,
- provjeriti usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže Europske unije prema Uredbi (EZ) 714/2009,
- po potrebi donijeti i javno objaviti iznose tarifnih stavki za prienos i distribuciju električne energije,
- donijeti i javno objaviti iznose tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom,
- pratiti i analizirati troškove izgradnje priključaka i stvaranja tehničkih uvjeta u mreži te odgovarajuće prihode od naknade za priključenje operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava,
- pratiti i nadzirati uravnoteženje elektroenergetskog sustava i primjenu nadomjesnih krivulja opterećenja,
- pratiti i nadzirati određivanje i dodjelu prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanje zagušenjima,
- dati suglasnost operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnje planove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj odnosno distribucijskoj mreži,
- dati suglasnost operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnja izvješća o sigurnosti opskrbe,
- izdavati rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije,
- davati razne suglasnosti (na pravila za postupak priključenja novih elektrana na prienosnu mrežu, mrežna pravila prijenosnog sustava, pravila o priključenju na prienosnu mrežu, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, mrežna pravila distribucijskog sustava, pravila o priključenju na distribucijsku mrežu i dr.) i mišljenja sukladno energetske zakonima,
- zajedno s regulatornim tijelima država članica Europske unije odobravati pravila koja predlažu svi operatori prijenosnih sustava i nominirani operatori tržišta energije u skladu s pravilima za mreže,
- davati suglasnosti neovisnom operatoru prijenosa na sve komercijalne i financijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom,
- rješavati prigovore krajnjih kupaca električne energije,
- rješavati žalbe na pristup mreži korisnika mreže,
- rješavati prigovore energetske subjekata u vezi primjene pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima i na rad operatora tržišta električne energije,
- omogućavati registracije tržišnih sudionika u ACER-ov registar tržišnih sudionika.

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Praćenje i nadziranje funkcioniranja tržišta električne energije	Razvidno i učinkovito funkcioniranje tržišta električne energije	Q1-Q4/2018.
2.	Davanje odobrenja/suglasnosti na desetogodišnje planove razvoja prijenosne i distribucijske mreže te praćenje njihove provedbe	Optimalna izgradnja, modernizacija i sigurnost rada elektroenergetskog sustava	Q4/2018.
3.	Provjera usklađenosti desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže Europske unije	Poštivanje načela energetskog zakonodavstva Europske unije	Q4/2018.
4.	Po potrebi donošenje i javno objavljivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije	Osiguranje sredstava za rad energetskih subjekata te poticanje razvidnosti i javnosti rada HERA-e	Q4/2018.
5.	Donošenje i javno objavljivanje iznosa tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom	Osiguranje sredstava za rad energetskih subjekata te poticanje razvidnosti i javnosti rada HERA-e	Q2 i Q4/2018.
6.	Praćenje i analiziranje troškova izgradnje priključaka i stvaranja tehničkih uvjeta u mreži te odgovarajućih prihoda od naknade za priključenje	Razvidni i jedinstveni uvjeti priključenja	Q2/2018.
7.	Praćenje i nadzor uravnoteženja elektroenergetskog sustava i primjene nadomjesnih krivulja opterećenja	Osiguravanje kriterija za obračun troškova energije uravnoteženja	Q1-Q4/2018.
8.	Praćenje i nadzor određivanja i dodjele prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanja zagušenjima	Osiguranje provedbe propisanih kriterija za dodjelu prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanja zagušenjima	Q4/ 2018.
9.	Davanje suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnje planove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj odnosno distribucijskoj mreži	Ispunjenje obveza HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q4/2018.
10.	Davanje suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnja izvješća o sigurnosti opskrbe	Ispunjenje obveza HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q2/2018.
11.	Izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije	Osiguranje razvidnih i jedinstvenih uvjeta za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije	Q1-Q4/2018.

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
12.	Davanje raznih suglasnosti (na pravila za postupak priključenja novih elektrana na prijenosnu mrežu, mrežna pravila prijenosnog sustava, pravila o priključenju na prijenosnu mrežu, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, mrežna pravila distribucijskog sustava, pravila o priključenju na distribucijsku mrežu i dr.) i mišljenja sukladno energetske zakonima	Ispunjenje obveza HERA-e propisanih energetske zakonima	Q1-Q4/2018.
13.	Odobrovanje pravila koja predlažu svi operatori prijenosnih sustava i nominirani operatori tržišta energije u skladu s pravilima za mreže	Primjena pravnog okvira Europske unije	Q1-Q4/2018.
14.	Davanje suglasnosti neovisnom operatoru prijenosa na sve komercijalne i financijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom	Osiguravanje neovisnosti operatora prijenosnog sustava	Q1-Q4/2018.
15.	Rješavanje prigovora krajnjih kupaca električne energije	Zaštita krajnjih kupaca	Q1-Q4/2018.
16.	Rješavanje žalbi na pristup mreži korisnika mreže	Osiguravanje transparentnog i nepristranog pristupa mreži	Q1-Q4/2018.
17.	Rješavanje prigovora energetske subjekata u vezi primjene pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima i na rad operatora tržišta električne energije	Osiguravanje djelovanja tržišta električne energije	Q1-Q4/2018.
18.	Omogućavanje registracije tržišnih sudionika u ACER-ov registar tržišnih sudionika	Nadzor tržišta električne energije	Q1-Q4/2018.

2.2. Poslovi vezani uz sektor plina

HERA će u 2018. nastaviti s praćenjem primjene svih tarifnih metodologija i odluka o iznosu tarifnih stavki donesenih tijekom 2016. i 2017. za drugo regulacijsko razdoblje 2017.-2021. Cilj ove kontinuirane aktivnosti je praćenje realizacije planiranih prihoda i investicijskih planova te praćenje likvidnosti energetskih subjekata.

U 2018. nastaviti će se analiza mogućih poboljšanja i unaprjeđenja postojećih tarifnih metodologija. U Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina ("Narodne novine", broj 104/13), Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina ("Narodne novine", broj 85/13, 158/13 i 118/15) te Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina ("Narodne novine", broj 22/14), planirano je izmijeniti odredbe s ciljem provođenja redovne revizije dozvoljenih prihoda u zadnjoj godini regulacijskog razdoblja, odnosno u istoj godini u kojoj se utvrđuju tarifne stavke za naredno regulacijsko razdoblje. Prva primjena navedene izmjene je planirana za zadnju godinu drugog regulacijskog razdoblja 2017.-2021. Nadalje, značajnije izmjene planirane su u dijelu operativnih troškova, a vezano za uvođenje koeficijenta učinkovitosti X i parametra kvalitete usluge operatora, pri čemu je potrebno definirati kontrolirane i nekontrolirane troškove, unaprijediti definiciju neopravdanih troškova i provesti sve ostale vezane izmjene. Osim toga, planirano je provesti detaljnije analize mogućeg unaprjeđenja regulacije u dijelu kapitalnih troškova i odobravanja investicijskih planova, te s tim povezanog utvrđivanja učinkovitosti planiranih i ostvarenih investicija, pri čemu će se provesti i analiza mogućnosti značajnije izmjene regulatornog modela u pogledu modela totalnih troškova, a s obzirom na raznolikost i ograničenu mogućnost usporedivosti operatora distribucijskog sustava u Republici Hrvatskoj.

HERA također planira provesti reviziju primijenjenog regulatornog modela te potrebne izmjene Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, a s ciljem omogućavanja ostvarenja značajnih investicijskih projekata planiranih za drugo regulacijsko razdoblje, i to na dobrobit korisnika transportnog sustava i krajnjih kupaca plina, uz istovremeno osiguranje financijske stabilnosti i likvidnosti operatora transportnog sustava. Osim toga, tijekom 2018. nastaviti će se aktivnosti implementacije Uredbe Komisije (EU) 2017/460, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin (SL L 72, 17.3.2017.) (dalje: Uredba EZ 2017/460) koja je stupila na snagu u travnju 2017., a koje će rezultirati izmjenama Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina u dijelu raspodjele dozvoljenog prihoda, odnosno tarifnog modela.

U skladu sa zahtjevima Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije, te njegove implementacije u zakonski okvir Republike Hrvatske u području plina, HERA će certificirati operatora transportnog sustava.

Krajem 2017. godine, započeo je postupak donošenja novog Zakona o tržištu plina. Zakon se donosi s ciljem dodatnog uređivanja odnosa, prava i obveza pojedinih sudionika na tržištu plina u skladu s Direktivom 2009/73/EZ u dijelu javne usluge opskrbe plinom kućanstava, zakupa skladišnih kapaciteta, određivanja opskrbljivača na veleprodajnom tržištu plina, zajamčenog opskrbljivača i opskrbljivača u obvezi javne usluge. Nacrtom Zakona predviđeno je donošenje svih podzakonskih propisa čije se donošenje uređuje Zakonom o tržištu plina. Stoga će HERA imati obvezu da, u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu novog Zakona, donese deset podzakonskih propisa i da suglasnost na četiri podzakonska propisa.

Također, HERA će u okviru svojih nadležnosti, u 2018. nastaviti sudjelovati u radnim tijelima zaduženim za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (Tekst značajan za EGP) (SL L 307, 28.10.2014.) u zakonodavstvo Republike Hrvatske, što uključuje omogućavanje nadomještavanja fosilnih goriva u opskrbi prometa bioplinom i prirodnim plinom u plinovitom (stlačeni prirodni plin – SPP) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin – UPP).

U svezi uvjeta i načina obavljanja energetskih djelatnosti u sektoru plina, HERA će:

- donijeti Opće uvjete opskrbe plinom,
- donijeti Mrežna pravila plinskog distribucijskog sustava,

- donijeti Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina i javnu uslugu opskrbe plinom,
- donijeti Metodologiju utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava,
- certificirati operatora transportnog sustava,
- odobriti desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava 2019.-2028.,
- davati mišljenja sukladno energetske zakonima,
- dati suglasnost operatorima sustava na opće akte (mrežna pravila transportnog sustava, pravila korištenja sustava skladišta plina, pravila korištenja terminala za UPP, pravila o organizaciji tržišta plina),
- sudjelovati u radu Kriznog tima sukladno odredbama Plana intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske,
- primjenjivati Uredbu (EU) 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetske infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) 713/2009, (EZ) 714/2009 i (EZ) 715/2009 u dijelu analize i usvajanja odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova, kao i odluke o dodatnim poticajnim elementima, a po zaprimanju investicijskih zahtjeva,
- nadzirati provedbu Uredbe Komisije (EU) 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža (Tekst značajan za EGP) (SL L 91, 27.3.2014.),
- nadzirati provedbu Uredbe Komisije (EU) 2017/459 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 984/2013,
- nadzirati provedbu Uredbe Komisije (EU) 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka,
- primijeniti Uredbu Komisije (EU) 2017/460, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin,
- sudjelovati u radu radnih tijela zaduženih za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva.

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Donošenje Općih uvjeta opskrbe plinom	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
2.	Donošenje Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
3.	Donošenje Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
4.	Donošenje Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
5.	Donošenje Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
6.	Donošenje Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
7.	Donošenje Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
8.	Donošenje Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
9.	Donošenje Metodologije utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina i javnu uslugu opskrbe plinom	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
10.	Donošenje Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava	Priprema podloga i donošenje propisa	Q1-Q2/2018.
11.	Certificiranje operatora transportnog sustava	Certifikat za operatora transportnog sustava	Q1-Q4/2018.
12.	Odobranje desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava 2019.-2028.	Provedba načela energetske zakonodavstva Republike Hrvatske i Europske unije	Q3-Q4/2018.
13.	Davanje mišljenja sukladno energetske zakonima	Ispunjenje obveza HERA-e propisanih energetske zakonima	Q1-Q4/2018.
14.	Davanje suglasnosti operatorima sustava na opće akte (mrežna pravila transportnog sustava, pravila korištenja sustava skladišta plina, pravila korištenja terminala za UPP, pravila o organizaciji tržišta plina)	Davanje suglasnosti operatoru sustava	Po zahtjevu operatora sustava

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
15.	Sudjelovanje u radu Kriznog tima	Doprinos sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske	Na poziv predsjednika Kriznog tima
16.	Primjena Uredbe (EU) 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu	Analiza i usvajanje odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova, kao i odluka o dodatnim poticajnim elementima, a po zaprimanju investicijskih zahtjeva	Q1-Q4/2018.
17.	Primjena Uredbe Komisije (EU) 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža	Nadzor provedbe Uredbe	Q1-Q4/2018.
18.	Primjena Uredbe Komisije (EU) 2017/459, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 984/2013	Nadzor provedbe Uredbe	Q1-Q4/2018.
19.	Primjena Uredbe Komisije (EU) 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka	Nadzor provedbe Uredbe	Q1-Q4/2018.
20.	Primjena Uredbe Komisije (EU) 2017/460, od 16. ožujka 2017., o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin	Primjena Uredbe kroz izmjene i dopune Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina	Q1-Q4/2018.
21.	Sudjelovanje u radu radnih tijela zaduženih za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva	Pravovremeno upoznavanje sa zahtjevima Direktive te stručni doprinos kroz aktivnosti u radnim grupama i timovima	Na poziv državnih tijela zaduženih za prenošenje Direktive u zakonodavstvo Republike Hrvatske

2.3. Poslovi vezani uz sektor nafte, naftnih derivata i biogoriva

Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata ("Narodne novine", broj 19/14 i 73/17), koji je stupio na snagu 20. veljače 2014., a kojim se u sektoru nafte i naftnih derivata uspostavljaju tržišni odnosi, usklađen je sa zakonodavnim okvirom Europske unije i s preostalim zakonima iz paketa energetske zakona Republike Hrvatske.

U sektoru biogoriva pravni okvir je uređen Zakonom o biogorivima za prijevoz ("Narodne novine", broj 65/09, 145/10, 26/11, 144/12 i 14/14) i slijednim podzakonskim propisima, te je usklađen sa zakonodavnim okvirom Europske unije u dijelu uporabe biogoriva za prijevoz.

S obzirom na navedeno HERA će:

- sudjelovati u radnim timovima za izmjene i dopune postojećih te donošenje novih zakona i podzakonskih propisa iz područja nafte, naftnih derivata i biogoriva,
- surađivati sa Stručnim povjerenstvom za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata i postupati sukladno odredbama Plana intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- u okviru svojih nadležnosti, nastaviti sudjelovati u radnim tijelima zaduženim za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske, što uključuje omogućavanje nadomještavanja fosilnih goriva u opskrbi prometa biogorivima i ukapljenim naftnim plinom (UNP).

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Sudjelovanje u radnim timovima za izmjene i dopune postojećih te donošenje novih zakona i podzakonskih propisa	Prijedlog implementacije zaključaka radnih timova u zakonodavni okvir Republike Hrvatske	Na poziv nadležnih tijela
2.	Sudjelovanje u radu Stručnog povjerenstva za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata	Ispunjavanje odredbi propisanih Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata	Na poziv nadležnih tijela
3.	Sudjelovanje u radnim timovima za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva u nacionalno zakonodavstvo Republike Hrvatske	Prijedlog implementacije zaključaka radnih timova u zakonodavni okvir Republike Hrvatske	Na poziv nadležnih tijela

2.4. Poslovi vezani uz sektor toplinske energije

Zakon o tržištu toplinske energije ("Narodne novine", broj 80/13 i 14/14) donio je značajne novine u uređenju, organizaciji i funkcioniranju sektora toplinske energije te poziciji energetske subjekata, kupaca toplinske energije, krajnjih kupaca i nadležnih institucija.

HERA će se zalagati za daljnji razvoj sektora toplinske energije, unapređenje efikasnosti sustava proizvodnje i distribucije toplinske energije, sigurnost opskrbe kupaca toplinske energije i krajnjih kupaca, rekonstrukciju, zamjenu i dogradnju toplinskih sustava uz smanjenje gubitaka u distribuciji toplinske energije, te za uvođenje i korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije u proizvodnji toplinske energije. U 2018. HERA će u suradnji s nadležnim ministarstvom, energetske subjektima i predstavnicima zainteresirane javnosti nastaviti s praćenjem primjene zakona i podzakonskih propisa u sektoru toplinske energije s ciljem njihovog daljnjeg unapređenja.

S obzirom na navedeno HERA će:

- nadzirati energetske subjekte i analizirati podatke koje energetske subjekti dostavljaju HERA-i sukladno energetske zakonima i podzakonske propisima,
- voditi evidenciju kupaca toplinske energije,
- nadzirati automatizam promjene tarifne stavke za proizvodnju toplinske energije,

- donositi odluke i davati mišljenja sukladno energetske zakonima i podzakonskim propisima,
- izdavati rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije za kogeneracijska postrojenja,
- utvrđivati ukupnu godišnju učinkovitost i uštedu primarne energije kogeneracijskih postrojenja za koja su povlašteni proizvođači stekli status povlaštenog proizvođača električne energije.

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Nadzor energetskih subjekata	Obavljanje energetskih djelatnosti sukladno pozitivnim propisima te razvidna i učinkovita organizacija sektora toplinske energije	Q1-Q4/2018.
2.	Vođenje evidencije kupaca toplinske energije	Ispunjenje obveze HERA-e sukladno odredbama zakona i podzakonskih propisa	Q1-Q4/2018.
3.	Nadzor automatizma promjene tarifne stavke za proizvodnju toplinske energije	Ispunjenje obveze HERA-e sukladno odredbama podzakonskih propisa	Q1-Q4/2018.
4.	Donošenje odluka i davanje mišljenja sukladno energetske zakonima i podzakonskim propisima	Ispunjenje obveze HERA-e sukladno odredbama zakona i podzakonskih propisa	Q1-Q4/2018.
5.	Izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije za kogeneracijska postrojenja	Proizvodnja električne energije i toplinske energije u skladu s propisanim uvjetima za ostvarivanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije	Q1-Q4/2018.
6.	Utvrđivanje ukupne godišnje učinkovitosti i uštede primarne energije kogeneracijskih postrojenja za koja su povlašteni proizvođači stekli status povlaštenog proizvođača električne energije	Proizvodnja električne energije i toplinske energije u skladu s propisanim uvjetima za ostvarivanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije	Q1-Q4/2018.

2.5. Rad Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača

Prema Statutu HERA-e i Pravilniku o radu Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača HERA-e, u 2016. godini osnovan je Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača (u daljnjem tekstu: Savjet).

Upravno vijeće HERA-e, na sjednici održanoj 29. lipnja 2016., donijelo je Odluku o izboru članova Savjeta, a na temelju javnog poziva za prikupljanje kandidatura za izbor članova Savjeta upućenog od strane HERA-e i objavljenog u sredstvima javnog informiranja.

Radom Savjeta podupire se zaštita potrošača i provedba učinkovite regulacije energetske djelatnosti od strane HERA-e, kao samostalne, neovisne i neprofitne pravne osobe s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti. Nadalje, radom Savjeta:

- doprinosi se transparentnosti djelovanja HERA-e,
- promiče se ekspertno razmatranje regulatorne problematike i zaštite potrošača od strane članova Savjeta, kao aktivnih sudionika u procesu regulacije energetske djelatnosti, koji istovremeno nisu i nositelji regulatorne odgovornosti.

U 2018. održat će se najmanje tri sjednice Savjeta, budući da je ovim Programom rada i razvoja HERA-e za 2018. predviđeno donošenje podzakonskih propisa kao rezultat daljnjeg usklađivanja s energetskim propisima Europske unije.

Savjet će davati mišljenja na prijedloge propisa i metodologija koje donosi HERA, na zahtjev predsjednika Upravnog vijeća sudjelovati u davanju mišljenja HERA-i o nacrtima propisa i drugih javnih politika relevantnih za energetski sektor, pratiti provedbu propisa i metodologija koje donosi HERA te predlagati promjene Upravnom vijeću, te sukladno poslovima i ovlastima HERA-e davati mišljenja Upravnom vijeću o razmotrenim pitanjima od značaja za energetski sektor.

3. SURADNJA HERA-e S DRUGIM TIJELIMA I UDRUGAMA

Međunarodna suradnja

HERA ostvaruje aktivnu međunarodnu suradnju s energetske regulatorima država u regiji i regulatorima zemalja članica Europske unije. Najveći dio suradnje odvija se kroz članstvo u udruženjima regulatornih tijela na europskoj razini i djelovanjem predstavnika HERA-e u stručnim radnim grupama tih udruženja.

HERA je u srpnju 2013. primljena u članstvo Vijeća europskih energetske regulatora (*Council of European Energy Regulators*) (u daljnjem tekstu: CEER), u kojem od tada aktivno sudjeluje.

Od sredine 2013. HERA aktivno sudjeluje u radu ACER-a koji potpomaže i koordinira rad nacionalnih energetske regulatora na razini Europske unije, sa svrhom uspostavljanja djelotvornog tržišta energije Europske unije. Opsežna regulatorna suradnja odvija se putem stručnih radnih grupa koje pokrivaju područja rada ACER-a. Tijekom 2018. predstavnici HERA-e sudjelovat će u radu stručnih radnih grupa ACER-a.

U 2018. HERA će aktivno sudjelovati u radu CEER-a i ACER-a, a sukladno programima rada tih tijela. Predstavnici HERA-e sudjelovat će i u radu Firentinskog foruma (električna energija), Madridskog foruma (plin), Londonskog foruma (potrošači) i Kopenhaškog foruma (infrastruktura), skupovima u organizaciji Europske komisije na kojima se raspravlja o regulatornim pitanjima energetske sektora i tržištu energije u Europskoj uniji.

U okviru međunarodne suradnje predstavnici HERA-e će u 2018. nastaviti s aktivnim sudjelovanjem u radu Regulatornog odbora Energetske zajednice zemalja jugoistočne Europe – ECRB (*Energy Community Regulatory Board*) te radnim grupama EWG (*Electricity Working Group*), CRMWG (*Customers and Retail Markets Working Group*) i GWG (*Gas Working Group*), kao i u radu Atenskog foruma (električna energija) i Forum za plin.

Predstavnici HERA-e će nastaviti sudjelovati u radu Mediteranskog udruženja regulatora za električnu energiju i plin – MEDREG (*Mediterranean Working Group on Electricity and Natural Gas*) i Udruženja regionalnih energetske regulatora – ERRA (*Energy Regulators Regional Association*).

Domaća suradnja

HERA će u 2018. u okviru svojih redovitih aktivnosti aktivno surađivati s ministarstvom nadležnim za energetiku te s ostalim ministarstvima u svezi problematike koja je iz djelokruga rada pojedinog ministarstva.

Zakonom o energiji i ostalim zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti propisano je da inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona o energiji i ostalih zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti obavljaju nadležni inspektori prema posebnim propisima. HERA će u 2018. surađivati s nadležnim inspektorima prema posebnim propisima, a posebno vezano uz podnošenje optužnih prijedloga i vođenje prekršajnih postupaka, stručnu suradnju, zajedničke tematske sastanke s ciljem ujednačavanja prakse postupanja inspektorata i HERA-e.

HERA će u 2018. nastaviti suradnju s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja s kojom ima sklopljen Sporazum o suradnji na području zaštite tržišnog natjecanja na tržištu energetske djelatnosti, s ciljem djelotvornog i učinkovitog tržišnog natjecanja na tržištu energetske djelatnosti. Trajna zadaća HERA-e, kao nacionalnog energetske regulatora, ostaje provođenje mjera koje imaju za cilj objektivno, stvarno i realno otvaranja tržišta električne energije i plina u Republici Hrvatskoj, sa svrhom ispunjavanja obveza uključivanja nacionalnog tržišta u tržišta energije Europske unije. Stoga će HERA i u toj zadaći surađivati s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja.

HERA će u 2018. nastaviti s dobrom suradnjom s ostalim javnopravnim tijelima, kao i s raznim udrugama za zaštitu potrošača te kontaktima s potrošačima, bilo putem izravnih odgovora na upite potrošača, bilo putem razmatranja određenih pitanja koja se odnose na prava i zaštitu potrošača.

4. ZAŠTITA KRAJNJIH KUPACA ENERGIJE

HERA će u uspostavi i provođenju sustava regulacije energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, u suradnji sa Savjetom za regulatorne poslove i zaštitu potrošača, unaprijediti zaštitu krajnjih kupaca energije.

U cilju ostvarivanja svoje Zakonom utvrđene funkcije zaštite kupaca energije, HERA će kao i do sada odlučivati o prigovorima koji su joj upućeni na postupanje operatora prijenosnog, odnosno transportnog ili distribucijskog sustava, skladišta plina, te terminala za UPP, a u vezi s neispunjenjem obveza koje se odnose na obavljanje reguliranih energetske djelatnosti sukladno energetske zakonima.

Slijedom zakonskih odredbi HERA će aktivno sudjelovati u području zaštite kupaca energije:

- provođenjem nadzora nad energetske subjektima,
- provođenjem nadzora nad kvalitetom usluga energetske subjekata,
- prikupljanjem i obradom podataka u vezi s djelatnostima energetske subjekata u području zaštite kupaca energije, putem Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača,
- rješavajući pojedinačne žalbe i prigovore kupaca, na temelju javnih ovlasti sukladno Zakonu,
- suradnjom s ministarstvima i nadležnim inspekcijama.

S ciljem jačanja svoje uloge u zaštiti kupaca energije HERA će i u 2018. surađivati s udrugama za zaštitu potrošača te ih, po potrebi, informirati o aktivnostima iz djelokruga rada HERA-e.

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

U skladu sa Zakonom i Kodeksom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, HERA će u 2018. provoditi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja propisa i metodologija iz djelokruga svoga rada. Savjetovanja pružaju priliku predstavnicima zainteresirane javnosti, energetske subjektima, organizacijama civilnog društva, nevladinim i neprofitnim organizacijama, da svojim znanjem, iskustvom i stručnošću utječu na sadržaj predloženih propisa, a u ime skupina i interesa koje zastupaju.

HERA smatra da proces donošenja odluka u hrvatskom energetske sektoru mora biti razvidan i uključivati suradnju svih uključenih dionika. Potpuni i otvoreni konzultacijski proces omogućuje sudionicima na tržištu energije da svoje primjedbe iznesu regulatornom tijelu, pružajući istovremeno sigurnost razvidnosti regulatornog procesa. Osim toga, bitno je da regulatorno tijelo obrazloži svoja ključna stajališta u svojim odlukama, čime se nastoji da svi sudionici i energetske subjekti na koje se te odluke odnose uvide argumentaciju za donijete odluke i stavove HERA-e.

Savjetovanja sa zainteresiranom javnošću provodit će se sa svrhom:

- prikupljanja informacija o interesima, stavovima i prijedlozima zainteresirane javnosti kako bi se podigla razina razumijevanja i prihvaćanja novih propisa,
- uočavanja slabosti i mogućih negativnih učinaka predloženih propisa.

U postupcima donošenja metodologija i podzakonskih propisa koje donosi na temelju javnih ovlasti HERA će nastaviti s provedbom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću uvažavajući svaki pojedinačni komentar posebice u onim dijelovima koji se tiču kupaca energije i njihove zaštite.

5. JAČANJE KAPACITETA HERA-e

5.1. Ljudski resursi

Ciljevi kadrovske politike HERA-e su:

- uspostava učinkovite strukture ljudskih resursa dostatne za kvalitetno izvršavanje svih propisanih zadaća,
- razvoj kompetentnosti i odgovornosti njezinih radnika, posebice u dijelu nadzora nad energetske subjektima kao i procesima na energetske tržištu,
- specijalističko obrazovanje s ciljem osposobljavanja radnika za implementaciju najbolje regulatorne prakse.

Procjenom EU misije iz listopada 2008. utvrđeno je da će HERA imati adekvatnu razinu zaposlenosti kako bi mogla obavljati svoje zadatke s brojem od 89 radnika (što je cca 25% više od postojećeg broja radnika). Posebno treba naglasiti da je ta procjena dana prije usvajanja Trećeg paketa energetske propisa Europske unije kojim su znatno povećane nadležnosti i poslovi nacionalnih regulatornih tijela u državama članicama pa tako i u Republici Hrvatskoj. S obzirom na veliki opseg poslova dodijeljenih HERA-i hrvatskim energetske zakonodavstvom, nedostatak radnika rješavat će se kontinuirano tijekom višegodišnjeg razdoblja.

HERA krajem 2017. godine zapošljava 71 radnika, od čega 60 radnika sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem. Zbog velikog broja novih poslova propisanih energetske zakonima donesenim u razdoblju 2012.-2015. HERA će u 2018. zaposliti nove radnike s prethodnim radnim iskustvom iz područja energetske i srodnih područja.

HERA će koristiti vanjske usluge izrade složenih razvojnih projekata, studija i analiza, a zbog potrebe dodatnih specijalističkih i znanstvenih obrada i znanja.

Radnici HERA-e će se nastaviti sustavno obrazovati i stručno usavršavati na inozemnim i domaćim stručnim seminarima, kongresima i konferencijama te u institucijama koje provode specijalistička obrazovanja za regulatorne poslove i tržišta energetske.

5.2. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura

S ciljem poboljšanja komunikacije i postizanja veće poslovne učinkovitosti HERA će:

- nabaviti i implementirati sustav za upravljanje uredskim poslovanjem i poslovnim sadržajima HERA-e, poštujući relevantni pravni temelj i tehničke standarde, uz istovremenu digitalizaciju, ubrzanje i standardizaciju poslovnih procesa, smanjenje troškova, te olakšanje procesa donošenja odluka na svim razinama. Sustav će osigurati i preduvjete za moderno i potpuno elektroničko (bez papira) uredsko poslovanje unutar HERA-e, te temelje za elektroničko poslovanje s građanima, pravnim osobama, tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Plansko vrijeme provedbe projekta iznosi tri godine.
- izgraditi izdvojenu računalnu mrežu za potrebe REMIT-a, što obuhvaća nabavu hardverske i softverske infrastrukture, uz implementaciju Sustava upravljanja informacijskom sigurnošću u području REMIT-a.

Pregled provođenja aktivnosti

R.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Uvođenje sustava za upravljanje uredskim poslovanjem i poslovnim sadržajima HERA-e	Implementirana prva faza sustava za upravljanje uredskim poslovanjem i poslovnim sadržajima	Q3/2018.
2.	Izgradnja izdvojene računalne mreže za potrebe REMIT-a uz implementaciju Sustava upravljanja informacijskom sigurnošću u području REMIT-a	Izdvojena računalna mreža za potrebe REMIT-a koja će omogućiti korištenje ACER-ove aplikacije CMT	Q4/2018.

5.3. Prostor, imovina, financije

Prostor

Na temelju preporuka i prijedloga mjera za povećanje energetske učinkovitosti za poslovni prostor HERA-e na lokaciji Ulica grada Vukovara 14 u Zagrebu, sadržanih u Detaljnom energetske pregledu HERA-ine zgrade, primjenom kojih se očekuje ukupna ušteda od 58% potrebne toplinske energije za grijanje, uz jednostavni period povrata investicije od 17 godina, HERA od 2013. kontinuirano provodi mjere za povećanje energetske učinkovitosti svoje poslovne zgrade, u skladu s mogućnostima angažiranja financijskih i ljudskih resursa.

Jedna od predloženih mjera je i revitalizacija sustava rasvjete u poslovnoj zgradi, koja se provodi od 2017., te se zbog složenosti zahvata planira nastaviti za dio zgrade u 2018., čime se nastavlja s aktivnosti ostvarivanja ušteda u potrošnji električne energije.

U okviru implementacije Sustava upravljanja informacijskom sigurnošću u području REMIT-a, potrebno je izvršiti određena preuređenja u dijelu zgrade gdje će se fizički obavljati zadaci i aktivnosti u okviru REMIT-a.

Imovina

Zbog planiranog zapošljavanja novih radnika nabavit će se nužan uredski namještaj, a dio dotrajalog uredskog namještaja bit će zamijenjen novim. Planira se i nabava novog namještaja za prijamni prostor zgrade.

U 2018. HERA će provoditi mjere i aktivnosti vezane za održavanje postojećih sustava i imovine prema važećim propisima (Zakon o zaštiti na radu i Zakon o zaštiti od požara) te mjere i aktivnosti vezane za tekuće održavanje i sitne popravke (automobili, zgrada).

Financije

Vlada Republike Hrvatske na svojoj 7. sjednici održanoj 28. studenoga 2016. godine donijela je Smjernice za izradu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2017. i projekcija za 2018. i 2019. U njima je navedeno da radi daljnjeg usklađivanja/približavanja obuhvata državnog proračuna statističkom obuhvatu sektora središnjeg proračuna, od 1. siječnja 2017. proračunski korisnik državnog proračuna postaje i HERA, i to u nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Prema proračunskoj klasifikaciji izvora financiranja, HERA se financira iz izvora 4 Prihodi za posebne namjene, čije su korištenje i namjena utvrđeni posebnim propisom. Člankom 32. stavkom 1. Zakona propisano je da HERA ima proračun čiji prihod su naknade za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti.

Visine naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti koje obavlja HERA propisane su Odlukom o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 155/08, 50/09, 103/09 i 21/12) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske. Prema toj Odluci naknade se određuju:

1. u iznosu 0,05% od ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetske subjekti s osnove obavljanja energetske djelatnosti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti koju izdaje HERA,
2. prema pregledu naknada za rad HERA-e koji je sastavni dio te Odluke (naknade za podnošenje zahtjeva za izdavanje, produženje ili prijenos dozvole za obavljanje energetske djelatnosti, naknade za podnošenje zahtjeva za izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača te naknade za rješavanje povodom žalbi, prigovora i zahtjeva).

Visina naknade dovoljna je za obavljanje aktivnosti HERA-e navedenih u ovom Programu rada i razvoja za 2018. godinu.

Predsjednik Upravnog vijeća
Tomislav Jareković, dipl. ing.